

Затверджую

Голова приймальної комісії

НУ «Запорізька політехніка»

проф. Віктор ГРЕШТА

« 26 » квітня 2024 року

ПРОГРАМА

фахового іспиту замість предметного тесту з «обліку та фінансів» для абітурієнтів, які вступають до НУ «Запорізька політехніка» на навчання за освітнім ступенем «магістр» на основі НРК6, НРК7 за спеціальністю (спеціальностями) 071 «Облік і оподаткування» («Облік і аудит»), 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»).

Для оцінки знань абітурієнтів на фаховому іспиті фаховою атестаційною комісією розроблені критеріально-орієнтовані тестові завдання відповідно до Програми предметного тесту з обліку та фінансів, затвердженої наказом МОН від 11.02.2022 р. №154, які дозволяють встановити рівень сформованості компетентностей необхідних для засвоєння змісту навчання за (спеціальностями) 071 «Облік і оподаткування» («Облік і аудит»), 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» ступеня «магістр».

Фаховий іспит може проводитись очно та/або дистанційно із використанням інформаційного сервісу «Система дистанційного навчання» НУ «Запорізька політехніка» (для осіб, які зареєстровані та перебувають на тимчасово окупованій території – за зверненням вступника). При проведенні в дистанційному форматі обов'язковою є процедура візуальної ідентифікації вступника, здійснюється відеофіксація іспиту.

ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ «Фінансова звітність»

Вступники повинні знати, розуміти, застосовувати та аналізувати/оцінювати:

- положення (стандарты) бухгалтерського (фінансового) обліку, методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, інші нормативно-правові акти щодо складання та подання фінансової звітності підприємства;

- визначати взаємозв'язок між формами фінансової звітності;
- пояснювати і застосовувати поняття і терміни.

При підготовці завдань комісія виділила такі основні розділи з переліком тем:

1. Загальні вимоги до фінансової звітності.

- Регулювання фінансової звітності в Україні.
- Мета та склад фінансової звітності.

- Якісні характеристики та принципи підготовки фінансової звітності.

2. Баланс (Звіт про фінансовий стан).

- Призначення балансу та його структура.
- Актив балансу. Визначення, оцінка та класифікація активів.
- Особливості оцінки та розкриття в балансі необоротних активів.
- Склад, оцінка та відображення в балансі оборотних активів.
- Характеристика статей власного капіталу та порядок їх відображення в балансі.
- Визначення, оцінка та класифікація зобов'язань.
- Особливості оцінки та розкриття в балансі довгострокових зобов'язань.
- Склад поточних зобов'язань та відображення їх у балансі.

3. Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід).

- Загальна характеристика Звіту про фінансові результати.
- Визнання, класифікація та оцінка доходів і витрат у Звіті про фінансові результати.
- Визначення чистого прибутку (збитку) звітного періоду.
- Визначення економічних елементів операційних витрат.
- Розрахунок прибутку на акцію.

4.Звіт про рух грошових коштів.

ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ «Фінансовий аналіз»

Вступники повинні знати, розуміти, застосовувати та аналізувати/оцінювати:

- концептуальні засади, методи та процедури фінансового аналізу;
- пояснювати і застосовувати поняття і терміни;
- розраховувати основні фінансові показники.

При підготовці завдань комісія виділила такі основні розділи з переліком тем:

1.Сутність та інформаційне забезпечення фінансового аналізу.

- Сутність і завдання фінансового аналізу.
- Інформаційне забезпечення фінансового аналізу.
- Види фінансового аналізу.

2.Аналіз активів підприємства.

- Економічна сутність і структура активів підприємства.
- Аналіз динаміки складу і структури активів підприємства.
- Аналіз складу і структури необоротних активів підприємства.
- Аналіз складу і структури оборотних активів.
- Аналіз запасів підприємства.
- Аналіз дебіторської заборгованості.

3. Аналіз джерел формування капіталу підприємства.

- Економічна сутність і структура джерел формування капіталу підприємства.

- Аналіз динаміки складу і структури джерел фінансових ресурсів.
- Аналіз складу і структури власного капіталу підприємства.
- Аналіз складу і структури поточних зобов'язань.

4. Аналіз ліквідності і платоспроможності.

- Сутність платоспроможності і ліквідності та їх значення.
- Класифікація активів за ступенем ліквідності та пасивів за терміновістю погашення.
- Показники ліквідності та їх економічна інтерпретація.
- Методика розрахунку показників ліквідності та їх аналіз.

5. Аналіз фінансової стійкості.

- Сутність фінансової стійкості.
- Фактори впливу на фінансову стійкість.
- Методика розрахунку та аналіз відносних показників фінансової стійкості.

6. Аналіз фінансових результатів і рентабельності діяльності підприємства.

- Економічна сутність і види фінансових результатів.
- Горизонтальний аналіз формування фінансових результатів.
- Методика розрахунку показників рентабельності та їх аналіз.

7. Аналіз ймовірності банкрутства підприємства.

- Поняття та види банкрутства підприємства.
- Причини банкрутства.
- Методи діагностики банкрутства (моделі Альтмана, Тафлера) та інтерпретація її результатів.

ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ «Оподаткування»

Вступники повинні знати, розуміти, застосовувати та аналізувати/оцінювати:

- нормативно-правове регулювання оподаткування в Україні;
- види, ставки, порядок сплати податків та зборів
- характеризувати існуючі системи оподаткування господарської діяльності
- пояснювати і застосовувати основні поняття і терміни відповідно до Податкового кодексу України;

При підготовці завдань комісія виділила такі основні розділи з переліком тем:

1. Основи оподаткування суб'єктів господарювання в Україні.

- Сутність і суспільне призначення податків.
- Поняття податку та збору.
- Функції податків, їх сутність та особливості прояву.
- Загальнодержавні податки і збори та їх характеристика.

- Місцеві податки і збори та їх характеристика.
- Елементи, що визначаються під час встановлення податків, та їх характеристика.

- Види систем оподаткування: загальна і спрощена.

2. Платники податків, їх права і обов'язки.

- Види та характеристика платників податків.
- Права та обов'язки платників податків.

3. Податок на доходи фізичних осіб та військовий збір.

- Платники податку на доходи фізичних осіб. Податкові агенти.
- Об'єкт та база оподаткування податком на доходи фізичних осіб.
- Ставки податку на доходи фізичних осіб.
- Платники, об'єкти та база оподаткування військовим збором.
- Ставки військового збору та порядок його розрахунку.

4. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

- Платники, об'єкти та база оподаткування єдиним соціальним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
- Ставки ЄСВ, особливості їх застосування.
- Терміни сплати та подання звітності з ЄСВ.

5. Екологічний податок.

- Сутність та значення екологічного податку.
- Платники, податкові агенти, об'єкт, ставка і база оподаткування екологічного податку.

6. Акцизний податок і мито.

- Платники, об'єкти та база оподаткування акцизним податком.
- Підакцизні товари та ставки.
- Види, платники та об'єкт оподаткування митом, порядок його сплати.

7. Державне мито та порядок його справляння.

- Рентна плата.
- Склад рентної плати.
- Платники, об'єкт, база, ставки оподаткування за рентною платою (водних та лісових ресурсів).

8. Місцеві податки і збори.

- Склад місцевих податків та зборів.
- Платники, об'єкт, база оподаткування та ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортного податку та земельного податку.
- Платники, об'єкт, база, ставки оподаткування та строки подачі звітності і сплати туристичного збору.

9. Податок на додану вартість.

- Сутність податку на додану вартість та його платники.
- Об'єкт оподаткування податком на додану вартість. Операції, які звільнені та не є об'єктом оподаткування податком на додану вартість.
- База оподаткування та ставки податку на додану вартість.

- Порядок визначення суми податку на додану вартість, що підлягає сплаті (перерахуванню) до бюджету або відшкодуванню з бюджету.

10. Спрощена система оподаткування.

- Сутність та значення спрощеної системи оподаткування малого підприємництва.
- Групи платників єдиного податку та їх порівняльна характеристика.
- Ставки єдиного податку.
- Податкові (звітні) періоди для суб'єктів підприємницької діяльності, які обрали спрощену систему оподаткування.
- Умови і порядок переходу на спрощену систему оподаткування для юридичних осіб.

11. Податок на прибуток підприємства.

- Сутність та значення податку на прибуток підприємства, його законодавче регулювання.
- Платники податку на прибуток підприємства: юридичні особи - резиденти, нерезиденти, особливі платники податку на прибуток.
- Об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємства.
- Ставки податку на прибуток та порядок його обчислення.
- Порядок розрахунку фінансового результату до оподаткування та податку на прибуток підприємства. Звільнення від оподаткування податком на прибуток підприємства.
- Порядок розрахунку амортизації основних засобів або нематеріальних активів для визначення об'єкта оподаткування згідно з ПКУ.

12. Адміністрування податків, зборів, платежів.

- Податкова звітність.
- Податкові консультації. (Терміни надання індивідуальних податкових консультацій. Зміст запиту платників податків на отримання індивідуальної податкової консультації. Єдиний реєстр індивідуальних податкових консультацій).
- Узагальнюючі податкові консультації. Наслідки застосування податкових консультацій).
- Способи здійснення податкового контролю.
- Види податкових перевірок.
- Податковий борг і порядок його погашення.

13. Відповідальність платників податків.

- Види відповідальності платника податку за порушення податкового законодавства.
- Умови притягнення до фінансової відповідальності згідно з Порядком накладення штрафів за порушення законодавства про працю та зайнятість населення. (Види правопорушень платників податків, за які передбачено фінансову відповідальність згідно зі ст. 265 КЗпП. Розміри штрафних санкцій згідно зі ст. 265 КЗпП).
- Пеня, її сутність.
- Види штрафних санкцій за порушення податкового законодавства.

ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ «Бюджетна та податкова система»

Вступники повинні знати, розуміти, застосовувати та аналізувати/оцінювати:

- основні засади та взаємозв'язок бюджетної та податкової системи в Україні;
- характеризувати податкову політику як елемент державного регулювання
- пояснювати і застосовувати основні поняття і терміни відповідно до Бюджетного кодексу України;

При підготовці завдань комісія виділила такі основні розділи з переліком тем:

- 1. Сутність, призначення і роль бюджету держави.**
 - Соціально-економічна сутність, призначення та роль бюджету.
 - Складові частини бюджету.
- 2. Бюджетна політика держави. Економічна сутність, складові та види бюджетної політики.**
- 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування.**
 - Сутність бюджетного дефіциту та профіциту бюджету.
 - Причини виникнення, види бюджетного дефіциту.
 - Джерела фінансування бюджетного дефіциту.
 - Види державного та місцевого боргу.
- 4. Бюджетна система та засади її побудови.**
 - Поняття та склад бюджетної системи України.
 - Принципи побудови бюджетної системи (єдності, збалансованості, самостійності, обґрунтованості, ефективності та результативності, цільового використання коштів, публічності та прозорості).
 - Бюджетна класифікація та її складові.
- 5. Бюджетний процес: теоретичні та організаційні засади.**
 - Учасники бюджетного процесу та характеристика їхніх функцій.
 - Організація контролю за дотриманням бюджетного законодавства Рахунковою палатою України, Державною аудиторською службою України.
- 6. Система доходів бюджету.**
 - Склад та види доходів Державного бюджету України.
 - Склад та види доходів місцевих бюджетів.
- 7. Система видатків бюджету.**
 - Склад та види видатків Державного бюджету України.
 - Склад та види видатки місцевих бюджетів.
 - Кошторис бюджетної установи: зміст та структура.
- 8. Податкова система України.**
 - Податкова політика: сутність в системі державного регулювання економіки.

- Стратегія і тактика податкової політики.
- Оцінка рівня податкового навантаження на макро- і мікрорівнях.
- Завдання, цілі та основні принципи податкової політики в Україні.
- Структура податкової системи.
- Функції, права та обов'язки контролюючих органів у сфері оподаткування.

ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ « Фінансовий облік за НП(С)БО»

Вступники повинні знати, розуміти, застосовувати та аналізувати/оцінювати:

- положення (стандарти) бухгалтерського (фінансового) обліку й базові загальноприйняті правила ведення бухгалтерського обліку;
- систему збору, обробки, підготовки інформації фінансового характеру;
- порядок документального відображення господарських операцій, узагальнення облікової інформації в регістрах синтетичного та аналітичного обліку;
- порядок узагальнення облікової інформації в фінансовій звітності підприємства.
- використовувати систему знань про принципи бухгалтерського (фінансового) обліку для розробки й обґрунтування облікової політики підприємства;
- вирішувати на прикладі конкретних ситуацій питання оцінки, облікової реєстрації й узагальнення інформації про грошові потоки, про оплату праці і пов'язані з нею розрахунки, про використання виробничих запасів і експлуатацію засобів праці з метою наступного її подання у фінансових звітах;
- застосовувати в процесі роботи план рахунків бухгалтерського обліку і його модифікації у вигляді робочих планів рахунків окремих організацій як складової частини їх облікової політики.

При підготовці завдань комісія виділила такі основні розділи з переліком тем:

1. Загальнотеоретичні основи фінансового обліку.

- Сутність та завдання фінансового обліку.
- Характеристика видів обліку.
- Предмет та об'єкти фінансового обліку.
- Метод фінансового обліку (сутність та складові елементи: документація, інвентаризація, оцінка, калькуляція, рахунки, подвійний запис, баланс, звітність).
- Облікова політика підприємства.

2. Облік грошових коштів.

- Облік готівки в касі підприємства.
- Облік грошових коштів на рахунках в банках.

3. Облік дебіторської заборгованості та резерву сумнівних боргів.

- Облік довгострокової дебіторської заборгованості.
- Облік поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги.
- Порядок визначення та облік резерву сумнівних боргів.
- Облік поточної дебіторської заборгованості за розрахунками з підзвітними особами.
- Облік поточної дебіторської заборгованості за розрахунками з різними дебіторами.

4. Облік основних засобів, інших необоротних матеріальних та нематеріальних активів.

- Облік основних засобів.
- Методи нарахування та облік амортизації основних засобів.
- Облік інших необоротних матеріальних активів.
- Облік нематеріальних активів.

5. Облік фінансових інвестицій.

- Облік довгострокових фінансових інвестицій.
- Облік поточних фінансових інвестицій.

6. Облік запасів

- Методи оцінки запасів у разі їх вибуття.
- Облік виробничих запасів.
- Облік товарів.

7. Облік витрат виробництва та виходу продукції.

- Облік витрат основного виробництва та собівартості випуску готової продукції (робіт, послуг).
- Облік готової продукції.

8. Облік довгострокових зобов'язань.

- Облік довгострокових кредитів банку.
- Облік цільового фінансування.

9. Облік поточних зобов'язань.

- Облік короткострокових кредитів банків.
- Облік поточних зобов'язань за товари, роботи, послуги.
- Облік поточних зобов'язань за розрахунками з оплати праці.
- Облік поточних зобов'язань за розрахунками з бюджетом (ПДВ, податок на прибуток, ПДФО, військовий збір).
- Облік поточних зобов'язань за розрахунками зі страхування (ЄСВ).

10. Облік доходів, витрат і фінансових результатів.

- Визнання та класифікація доходів і витрат.
- Облік доходів за видами діяльності.
- Облік витрат діяльності підприємства.
- Облік фінансових результатів діяльності.

11. Облік власного капіталу.

- Облік зареєстрованого та неоплаченого капіталу.
- Облік резервного капіталу.
- Облік нерозподілених прибутків (непокритих збитків).

ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ

«Управлінський облік»

Вступники повинні знати, розуміти, застосовувати та аналізувати/оцінювати:

- сутність, завдання, регламентацію та методи управлінського обліку;
- характеризувати витрати та поведінку витрат підприємства
- пояснювати і застосовувати основні поняття і терміни;

При підготовці завдань комісія виділила такі основні розділи з переліком тем:

1. Сутність управлінського обліку.

- Завдання управлінського обліку в системі менеджменту.
- Види інформації для цілей прийняття рішень користувачами (історична і прогнозна, фінансова і управлінська інформація).

2. Класифікація і аналіз поведінки витрат.

- Класифікація витрат для цілей:
- оцінки запасів і визначення фінансового результату (витрати на продукцію і витрати періоду, прямі і непрямі витрати, основні і накладні витрати),
- прийняття управлінських рішень (змінні і постійні витрати, релевантні і нерелевантні витрати, дійсні, альтернативні і диференціальні витрати),
- контролю (контрольовані і неконтрольовані витрати).
- Аналіз поведінки витрат. Змінні і постійні витрати, умовно-змінні і умовно-постійні витрати.

3. Системи калькулювання за методами повних і змінних витрат.

- Цілі і сутність калькулювання витрат.
- Калькулювання собівартості за методом повних витрат і методом змінних витрат.

4. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності і прибутку (CVP-аналіз).

- Мета і методи CVP-аналізу.
- Розрахунок і інтерпретація точки беззбитковості в натуральних одиницях і вартісному вимірі для одного виду продукту (товару, роботи, послуги).
- Розрахунок і інтерпретація обсягу діяльності в натуральних одиницях і вартісному вимірі для отримання цільового прибутку для одного виду продукту (товару, роботи, послуги).

5. Бюджетування на підприємстві.

- Сутність бюджетування, його організація на підприємстві.
- Види і послідовність складання бюджетів.
- Зміст операційних і фінансових бюджетів і порядок їх складання (бюджет продаж, бюджет виробництва, бюджет використання матеріалів і закупівель, бюджет заробітної плати, бюджет загальноновиробничих витрат,

бюджет адміністративних і збутових витрат, бюджет руху грошових коштів, бюджет інвестицій).

6. Облік витрат за центрами відповідальності.

- Сутність центрів відповідальності.
- Види центрів відповідальності: центри витрат, центри прибутку і центри інвестицій.
- Оцінка ефективності результатів діяльності підрозділів за допомогою показників "рентабельність інвестицій" (ROI) і "залишковий дохід".

ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ

«Фінанси підприємств»

Вступники повинні знати, розуміти, застосовувати та аналізувати/оцінювати:

- основні засади фінансів підприємства;
- характеризувати фінансові ресурси підприємства
- пояснювати і застосовувати основні поняття і терміни

При підготовці завдань комісія виділила такі основні розділи з переліком тем:

1. Основи фінансів підприємств.

- Сутність фінансів підприємств.
- Фінансові ресурси (кошти) підприємств.
- Сутність фінансової діяльності підприємства.
- Грошовий оборот, грошові розрахунки підприємств.

2. Грошовий оборот і система розрахунків підприємства.

- Безготівкові розрахунки.
- Готівкові розрахунки.
- Форми безготівкових розрахунків і платіжні документи.
- Порядок розрахунків платіжними дорученнями.
- Порядок розрахунків платіжними вимогами.
- Використання акредитивної форми розрахунків (види: підтверджений, непідтверджений, відзивний, безвідзивний. Порядок платежів за акредитивом).

- Розрахунки з використанням векселів (простий, переказний, доходний, дисконтний, облік, продаж векселів).

3. Грошові потоки підприємства.

- Сутність грошових потоків підприємства.
- Класифікація грошових потоків (за видами діяльності, вхідний/вихідний).

- Чисті грошові потоки від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності: форми розрахунку та напрями використання.

- Дисконтування грошових потоків. Ставка дисконтування.

4. Формування та розподіл прибутку.

- Економічний зміст та види прибутку підприємства (ЕВІТДА, ЕВІТ, чистий прибуток).
- Собівартість та її вплив на прибуток.
- Формування та розподіл прибутку підприємства.

5. Необоротні активи підприємства.

- Економічна сутність і призначення необоротних активів.
- Основні засоби підприємства, їх сутність та характеристика.
- Знос і амортизація основних засобів.
- Нематеріальні активи підприємства: поняття та класифікація.
- Амортизація нематеріальних активів.
- Методи оцінки інвестицій (методи NPV, IRR, період окупності).
- Види довгострокових фінансових інвестицій (пайові та боргові цінні папери).
- Оборотні активи підприємств.

6. Сутність оборотних активів у господарській діяльності підприємств.

- Класифікація оборотних активів.
- Сутність та порядок визначення тривалості виробничого, операційного та фінансового циклу підприємства.

7. Капітал підприємства та його формування.

- Капітал як базова категорія фінансів підприємства (власний, залучений та позиковий капітал).
- Джерела формування та способи залучення капіталу (zareєстрований капітал, банківські кредити, корпоративні облігації, кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, кредиторська заборгованість за розрахунками).
- Комерційний кредит як спосіб залучення позикового капіталу.
- Короткострокове фінансування підприємств на основі використання факторингу.

ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ «Банківська справа та страхування»

Вступники повинні знати, розуміти, застосовувати та аналізувати/оцінювати:

- визначати нормативно-правове регулювання банківської справи та страхування в Україні;
- характеризувати, пояснювати і застосовувати основні поняття і терміни;

При підготовці завдань комісія виділила такі основні розділи з переліком тем:

1. Гроші та кредит у ринковій економіці.

- Сутність і функції грошей.
- Формування пропозиції грошей. Грошова маса та її показники.
- Сутність інфляції та її види.

- Валютний курс. Види валютних курсів (офіційний, плаваючий, фіксований).

2. Структура банківської системи України. Національний банк України (НБУ) та комерційні банки.

- Статус НБУ, його завдання та функції (забезпечення стабільності грошової одиниці України, кредитор останньої інстанції для банків, регулювання діяльності платіжних систем та систем розрахунків в Україні, банківське регулювання та нагляд).

- Структура банківської системи. Класифікація банків (банки з державною участю, банки іноземних банківських груп, банки з приватним капіталом, системно важливі банки).

- Формування та реалізація грошово-кредитної політики.

- Облікова ставка НБУ та її застосування у визначенні вартості кредитних ресурсів.

3. Емісія грошей та регулювання готівкового грошового обігу.

- Повноваження НБУ як емісійного центру готівкового обігу (право емісії грошових знаків, встановлення правил визначення платіжності банкнот і монет, забезпечення підтримання готівкової грошової маси в належному стані).

- Роль НБУ в регулюванні готівкового грошового обігу.

- Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, його статус, функції та завдання.

4. Комерційні банки в банківській системі України.

- Основні банківські операції: кредитні, депозитні, розрахунково-касові.

- Доходи (процентний, непроцентний) та витрати банку. Фінансовий результат банку та його розрахунок.

5. Операції банків з формування власного капіталу.

- Сутність, структура і порядок формування власного капіталу банків.

- Роль резервів і фондів у формуванні капіталу банків.

6. Операції банків із залучення та запозичення коштів.

- Види вкладів (строкові, до запитання).

- Механізм нарахування відсотків (прості та складні відсотки).

7. Кредитні операції банків.

- Сутність і функції кредиту. Форми кредиту та його види. Принципи кредитування (поверненість, строковість, платність, цільове використання, забезпеченість).

- Сутність, класифікація та порядок надання банківських кредитів (довгострокові, короткострокові).

- Факторинг, овердрафт як форми кредитування.

8. Види операцій банків з цінними паперами (емісійні, посередницькі, інвестиційні).

9. Страхування.

- Сутність та класифікація страхування.

- Функції, принципи страхування.

- Обов'язкове страхування та його сутність.

- Добровільне страхування та його сутність.
- Страховий ринок та суб'єкти страхування.
- Страхова премія, страхова сума та страхове відшкодування, умовна та безумовна страхова франшиза.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання здійснюється за 100 бальною шкалою від 100 до 200 балів або ухвалюється рішення про негативну оцінку вступника («незадовільно»).

Кожний варіант тестів містить 30 завдань, які розподілені за трьома рівнями складності (по 10 завдань кожного рівня). Складність екзаменаційних завдань визначається, як правило, кількістю логічних кроків, які повинен виконати абітурієнт у процесі пошуку відповіді.

1-й рівень містить 10 завдань мінімального рівня складності, для відповіді на які достатньо орієнтуватися в основних поняттях та термінах.

Правильна відповідь на кожне завдання цього рівня оцінюється двома балами.

2-й рівень, який містить 10 завдань середнього рівня складності, дозволяє з'ясувати рівень знань абітурієнта щодо змісту категорій.

Правильна відповідь на кожне завдання цього рівня оцінюється трьома балами.

3-й рівень містить 10 завдань підвищеної складності, відповідь на які вимагає володіння абітурієнтом категоріально-понятійним апаратом.

Правильна відповідь на кожне завдання цього рівня оцінюється п'ятьма балами.

Отже, максимальна кількість балів, яку абітурієнт може отримати за правильно виконані завдання всіх трьох рівнів, складає 200 балів.

Вступник допускається до участі у конкурсному відборі для зарахування на навчання, якщо кількість отриманих балів становить більше ніж 100 балів.

У разі наявності в паперовій роботі більше однієї відміченої відповіді на кожне запитання, за це запитання виставляється нуль балів (окрім випадків, коли одна з відмічених відповідей на запитання закреслена, а інша зазначена акуратно та чітко).

Усі попередні кроки і міркування, що приводять до відповіді на завдання, абітурієнт виконує на чернетці. Перевірка цих записів екзаменаторами не передбачається. Екзаменатори перевіряють лише вірність закреслених відповідей серед запропонованих на кожне завдання варіантів А, Б, В, Г, Д, Е в листі відповіді.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Багацька, К. В. Фінансовий аналіз / К. В. Багацька, Т. А. Говорушко, О. О. Шеремет. - К.: Видавничий дім "АртЕк", 2014. - 320 с.
2. Банківська справа: навчальний посібник / Т. Б. Стечишин, Б. Л. Луців. – [2-ге вид. випр. і доповн.]. – Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 404 с
3. Банківська справа [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. М. Колодізев, О. М. Рац, С. М. Киркач, К. М. Азізова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 347 с.
4. Банківська система: навчальний посібник / [Ситник Н.С., Стасишин А.В.,Блащук-Девяткіна Н.З., Петик Л.О.] ; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 580 с
5. Баранова А. О. Аудит : навч. посіб. Х. : ХДУХТ, 2017. 246 с.
6. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник / Ф.Ф. Бутинець та ін.; за заг. ред. Ф.Ф. Бутиця. - 8-е вид., доп. і перероб. - Житомир: Рута, 2009.- 912 с.
7. Голов С. Ф. Управлінський облік [Текст]. Підручник. / С. Ф. Голов. – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 534 с.
8. Голов С.Ф. Фінансовий облік: підручник. / С.Ф. Голов, В.М. Костюченко, І.Ю. Кравченко, Г.А. Ямборко. - К.: Лібра, 2005. - 976 с.
9. Дерев'янка С. І. Аудит: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 380 с.
10. Ільїна С., Брадул О., Шепелюк В., Юнацький М. Аудит. Київ: Ліра-К, 2019. 324 с.
11. Карпенко О. В., Карпенко Д.В. Управлінський облік: Навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2012. — 296 с.
12. Крупка Я.Д., Задорожний З.В., Микитюк Н.Я. та ін. Фінансовий облік [Текст]: Підручник / Я.Д. Крупка, З.В. Задорожний, Н.Я. Микитюк та ін. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К: КОНДОР-Видавництво. 2013. – 551 с.
13. Куцик П.О. Облік і звітність в оподаткуванні : навч. посібник / Куцик П.О., Полянська О.А. ; Львів. торг.- екон. ун-т. – Львів : ЛТЕУ, 2017. – 506 с.
14. Лень В.С. Фінансовий облік: навч. посіб. / В.С. Лень. - К.: Академія, 2011.-608 с.
15. Лишиленко О.В. Фінансовий облік: підручник / О.В. Лишиленко. - 2-ге вид., перероб і доп. - К.: ЦНЛ, 2008. - 556 с.
16. Мних Є.В. Фінансовий аналіз: підручник / Є.В. Мних, Н.С. Барабаш. – К.: КНТУ, 2014. – 536 с.
17. Нападівська Л.В. Управлінський облік: Підручник для студ. вищ. навч. закл. – К.: Книга, 2004. – 544 с. – 6 прим
18. Немченко В.В. Аудит (Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту) : підручник / В.В. Немченко, О.Ю. Редько. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 540 с.

19. Облік і звітність підприємств у системі оподаткування. Навчальний посібник. За загальною редакцією М.І. Бондаря і Н.М. Лисенко. - К.: Електронне видання, 2014. Р URL: https://afu.minfin.gov.ua/getfile.php?page_id=446&num=3
20. Огійчук М. Ф. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами [Текст]: Підручник / М. Ф. Огійчук, В. Я. Плаксієнко, М. І. Беленкова та ін. / За ред. проф. М. Ф. Огійчука. – К.: Алерта. 2016. – 1042 с.
21. Орлова В.К., Орлов М.С., Хома С.В. Фінансовий облік. - К: Центр учбової літератури, 2010. – 510с.
22. Особливості адміністрування, відшкодування, аналізу та прогнозування податку на додану вартість. Навчальний посібник. /М.Є. Богоділова, С.М. Свешніков, В.І. Крижановський. – К.: ДФСУ, Центр перепідготовки та підвищення кваліфікації керівних кадрів Міністерства доходів і зборів України, 2016. URL: <http://www.centre-kiev.kiev.ua/bib/files/nmm/OA16.pdf>
23. Петрик О.А. Аудит: підручник / О.А. Петрик, В.О. Зотов, Б.В. Кудрицький та ін., за заг. ред. проф. О.А. Петрик. – К.: КНЕУ, 2015. – 498.
24. Податкова система [Текст]: Навчальний посібник. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 416 с.
25. Податкова система: навч.-метод. посіб. для самот. вивч. дисц. / [В. К. Хлівний, О. М. Тимченко, Ю. В. Сибірянська, А. В. Пислиця та ін.]; кер. авт. кол. В. К. Хлівний. — К.: КНЕУ, 2014. — 372 с.
26. Страхування : навчальний посібник / О. С. Журавка, А. Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – 350 с
27. Страхування: навчальний посібник / О.О. Сосновська. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. — 328 с.
28. Сук Л.К. Фінансовий облік: навч. посіб. / Л.К. Сук, П.Л. Сук. - К.: Знання, 2010. – 631 с.
29. Сук К.Л., Сук П.Л. Фінансовий облік - К: Центр учбової літератури, 2012. – 456с.
30. Тігова Т.М., Селіверстова Л.С., Процюк Т.Б. Аналіз фінансової звітності. : навч. посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2017 - 268с.
31. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Т98 Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. – Полтава : ПДАА, 2016. – 430 с.
32. Управлінський облік / Дон Р. Хенсен, Мерієн М. Моувен, Небіл С. Еліас, Девід У. Сенков. Пер. з англ. 5-го канад. вид. О. Григораша, О. Рахубовського, Н. Краспик та ін. Наук. ред. пер. Н.П. Краспик. - К.: Міленіум, 2002. - 974 с. – 3 прим.
33. Управлінський облік [Текст]: Навч. посібник / В.Д. Зелікман, І.М. Ізвекова, Р.Б. Сокольська та ін. Дніпро: НМетАУ, 2017. – 198 с.
34. Утенкова К.О. Аудит: Навч. посібник. – К.: Алерта, 2011. – 408 с.
35. Фінанси : навчальний посібник [Електронний ресурс] / І. В. Журавльова, О. В. Гаврильченко, О. П. Полтініна та ін. ; за заг. ред. д-ра

екон. наук, професора І. В. Журавльової. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 330 с

36. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 262 с.

37. Фінанси : підручник. / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. — 2-ге вид. переробл. і доповн. — К. : Знання, 2012. — 687 с.

38. Фінансовий аналіз [Текст] : навчальний посібник / за заг. ред. Школьник І. О. [І. О. Школьник, І. М. Боярко, О. В. Дейнека та ін.]. – К. : Центр учбової літератури, 2016. – 368 с.

39. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон – Тернопіль:, ТНЕУ, – 2016 – 304 с.

40. Фінансовий аналіз [Текст] : навчальний посібник / за заг. ред. Школьник І. О. [І. О. Школьник, І. М. Боярко, О. В. Дейнека та ін.]. – К. : Центр учбової літератури, 2016. – 368 с.

41. Фінанси підприємств: навч. посібник / за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 440 с.

42.

43. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: Підручник / М.Ф. Огійчук, Л.О. Сколотій, М.І. Беленкова та ін./ За ред. проф. М.Ф. Огійчука.- 7-ме вид., перероб. і допов. – К.: Алерта, 2016.- 1040с.

44. Шара Є.Ю., Соколовська-Гонтаренко І.Є. Фінансовий облік І. Навчальний посібник. — К. : «Видавництво «Центр учбової літератури», 2016. – 336 с.

45. Юхименко П. І., Федосов В. М., Лазебник Л. Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. —К.: Центр учбової літератури, 2010. — 576 с

Затверджено на засіданні
фахової атестаційної комісії
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(«Облік і аудит»), 072 «Фінанси,
банківська справа та страхування»
« 26 » квітня 2024р.

Голова фахової атестаційної комісії
спеціальності з «Обліку та фінансів»

Ольга ПАНЧЕНКО

Затверджую
Голова приймальної комісії
НУ «Запорізька політехніка»
_____ проф. Віктор ГРЕШТА
« 26 » квітня 2024 року

ПРОГРАМА

фахового іспиту замість предметного тесту з «обліку та фінансів» для абітурієнтів, які вступають до НУ «Запорізька політехніка» на навчання за освітнім ступенем «магістр» на основі НРК6, НРК7 за спеціальністю (спеціальностями) 071 «Облік і оподаткування» («Облік і аудит»), 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»).

Для оцінки знань абітурієнтів на фаховому іспиті фаховою атестаційною комісією розроблені критеріально-орієнтовані тестові завдання відповідно до Програми предметного тесту з обліку та фінансів, затвердженої наказом МОН від 11.02.2022 р. №154, які дозволяють встановити рівень сформованості компетентностей необхідних для засвоєння змісту навчання за (спеціальностями) 071 «Облік і оподаткування» («Облік і аудит»), 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» ступеня «магістр».

Фаховий іспит може проводитись очно та/або дистанційно із використанням інформаційного сервісу «Система дистанційного навчання» НУ «Запорізька політехніка» (для осіб, які зареєстровані та перебувають на тимчасово окупованій території – за зверненням вступника). При проведенні в дистанційному форматі обов'язковою є процедура візуальної ідентифікації вступника, здійснюється відеофіксація іспиту.

ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ «Фінансова звітність»

Вступники повинні знати, розуміти, застосовувати та аналізувати/оцінювати:

- положення (стандарты) бухгалтерського (фінансового) обліку, методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, інші нормативно-правові акти щодо складання та подання фінансової звітності підприємства;

- визначати взаємозв'язок між формами фінансової звітності;
- пояснювати і застосовувати поняття і терміни.

При підготовці завдань комісія виділила такі основні розділи з переліком тем:

1. Загальні вимоги до фінансової звітності.

- Регулювання фінансової звітності в Україні.
- Мета та склад фінансової звітності.

- Якісні характеристики та принципи підготовки фінансової звітності.

2. Баланс (Звіт про фінансовий стан).

- Призначення балансу та його структура.
- Актив балансу. Визначення, оцінка та класифікація активів.
- Особливості оцінки та розкриття в балансі необоротних активів.
- Склад, оцінка та відображення в балансі оборотних активів.
- Характеристика статей власного капіталу та порядок їх відображення в балансі.
- Визначення, оцінка та класифікація зобов'язань.
- Особливості оцінки та розкриття в балансі довгострокових зобов'язань.
- Склад поточних зобов'язань та відображення їх у балансі.

3. Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід).

- Загальна характеристика Звіту про фінансові результати.
- Визнання, класифікація та оцінка доходів і витрат у Звіті про фінансові результати.
- Визначення чистого прибутку (збитку) звітного періоду.
- Визначення економічних елементів операційних витрат.
- Розрахунок прибутку на акцію.

4.Звіт про рух грошових коштів.

ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ «Фінансовий аналіз»

Вступники повинні знати, розуміти, застосовувати та аналізувати/оцінювати:

- концептуальні засади, методи та процедури фінансового аналізу;
- пояснювати і застосовувати поняття і терміни;
- розраховувати основні фінансові показники.

При підготовці завдань комісія виділила такі основні розділи з переліком тем:

1.Сутність та інформаційне забезпечення фінансового аналізу.

- Сутність і завдання фінансового аналізу.
- Інформаційне забезпечення фінансового аналізу.
- Види фінансового аналізу.

2.Аналіз активів підприємства.

- Економічна сутність і структура активів підприємства.
- Аналіз динаміки складу і структури активів підприємства.
- Аналіз складу і структури необоротних активів підприємства.
- Аналіз складу і структури оборотних активів.
- Аналіз запасів підприємства.
- Аналіз дебіторської заборгованості.

3. Аналіз джерел формування капіталу підприємства.

- Економічна сутність і структура джерел формування капіталу підприємства.

- Аналіз динаміки складу і структури джерел фінансових ресурсів.
- Аналіз складу і структури власного капіталу підприємства.
- Аналіз складу і структури поточних зобов'язань.

4. Аналіз ліквідності і платоспроможності.

- Сутність платоспроможності і ліквідності та їх значення.
- Класифікація активів за ступенем ліквідності та пасивів за терміновістю погашення.
- Показники ліквідності та їх економічна інтерпретація.
- Методика розрахунку показників ліквідності та їх аналіз.

5. Аналіз фінансової стійкості.

- Сутність фінансової стійкості.
- Фактори впливу на фінансову стійкість.
- Методика розрахунку та аналіз відносних показників фінансової стійкості.

6. Аналіз фінансових результатів і рентабельності діяльності підприємства.

- Економічна сутність і види фінансових результатів.
- Горизонтальний аналіз формування фінансових результатів.
- Методика розрахунку показників рентабельності та їх аналіз.

7. Аналіз ймовірності банкрутства підприємства.

- Поняття та види банкрутства підприємства.
- Причини банкрутства.
- Методи діагностики банкрутства (моделі Альтмана, Тафлера) та інтерпретація її результатів.

ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ «Оподаткування»

Вступники повинні знати, розуміти, застосовувати та аналізувати/оцінювати:

- нормативно-правове регулювання оподаткування в Україні;
- види, ставки, порядок сплати податків та зборів
- характеризувати існуючі системи оподаткування господарської діяльності
- пояснювати і застосовувати основні поняття і терміни відповідно до Податкового кодексу України;

При підготовці завдань комісія виділила такі основні розділи з переліком тем:

1. Основи оподаткування суб'єктів господарювання в Україні.

- Сутність і суспільне призначення податків.
- Поняття податку та збору.
- Функції податків. їх сутність та особливості прояву.
- Загальнодержавні податки і збори та їх характеристика.

- Місцеві податки і збори та їх характеристика.
 - Елементи, що визначаються під час встановлення податків, та їх характеристика.
 - Види систем оподаткування: загальна і спрощена.
- 2. Платники податків, їх права і обов'язки.**
- Види та характеристика платників податків.
 - Права та обов'язки платників податків.
- 3. Податок на доходи фізичних осіб та військовий збір.**
- Платники податку на доходи фізичних осіб. Податкові агенти.
 - Об'єкт та база оподаткування податком на доходи фізичних осіб.
 - Ставки податку на доходи фізичних осіб.
 - Платники, об'єкти та база оподаткування військовим збором.
 - Ставки військового збору та порядок його розрахунку.
- 4. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування.**
- Платники, об'єкти та база оподаткування єдиним соціальним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
 - Ставки ЄСВ, особливості їх застосування.
 - Терміни сплати та подання звітності з ЄСВ.
- 5. Екологічний податок.**
- Сутність та значення екологічного податку.
 - Платники, податкові агенти, об'єкт, ставка і база оподаткування екологічного податку.
- 6. Акцизний податок і мито.**
- Платники, об'єкти та база оподаткування акцизним податком.
 - Підакцизні товари та ставки.
 - Види, платники та об'єкт оподаткування митом, порядок його сплати.
- 7. Державне мито та порядок його справляння.**
- Рентна плата.
 - Склад рентної плати.
 - Платники, об'єкт, база, ставки оподаткування за рентною платою (водних та лісових ресурсів).
- 8. Місцеві податки і збори.**
- Склад місцевих податків та зборів.
 - Платники, об'єкт, база оподаткування та ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортного податку та земельного податку.
 - Платники, об'єкт, база, ставки оподаткування та строки подачі звітності і сплати туристичного збору.
- 9. Податок на додану вартість.**
- Сутність податку на додану вартість та його платники.
 - Об'єкт оподаткування податком на додану вартість. Операції, які звільнені та не є об'єктом оподаткування податком на додану вартість.
 - База оподаткування та ставки податку на додану вартість.

- Порядок визначення суми податку на додану вартість, що підлягає сплаті (перерахуванню) до бюджету або відшкодуванню з бюджету.

10. Спрощена система оподаткування.

- Сутність та значення спрощеної системи оподаткування малого підприємництва.
- Групи платників єдиного податку та їх порівняльна характеристика.
- Ставки єдиного податку.
- Податкові (звітні) періоди для суб'єктів підприємницької діяльності, які обрали спрощену систему оподаткування.
- Умови і порядок переходу на спрощену систему оподаткування для юридичних осіб.

11. Податок на прибуток підприємства.

- Сутність та значення податку на прибуток підприємства, його законодавче регулювання.
- Платники податку на прибуток підприємства: юридичні особи - резиденти, нерезиденти, особливі платники податку на прибуток.
- Об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємства.
- Ставки податку на прибуток та порядок його обчислення.
- Порядок розрахунку фінансового результату до оподаткування та податку на прибуток підприємства. Звільнення від оподаткування податком на прибуток підприємства.
- Порядок розрахунку амортизації основних засобів або нематеріальних активів для визначення об'єкта оподаткування згідно з ПКУ.

12. Адміністрування податків, зборів, платежів.

- Податкова звітність.
- Податкові консультації. (Терміни надання індивідуальних податкових консультацій. Зміст запиту платників податків на отримання індивідуальної податкової консультації. Єдиний реєстр індивідуальних податкових консультацій).
- Узагальнюючі податкові консультації. Наслідки застосування податкових консультацій).
- Способи здійснення податкового контролю.
- Види податкових перевірок.
- Податковий борг і порядок його погашення.

13. Відповідальність платників податків.

- Види відповідальності платника податку за порушення податкового законодавства.
- Умови притягнення до фінансової відповідальності згідно з Порядком накладення штрафів за порушення законодавства про працю та зайнятість населення. (Види правопорушень платників податків, за які передбачено фінансову відповідальність згідно зі ст. 265 КЗпП. Розміри штрафних санкцій згідно зі ст. 265 КЗпП).
- Пеня, її сутність.
- Види штрафних санкцій за порушення податкового законодавства.

ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ «Бюджетна та податкова система»

Вступники повинні знати, розуміти, застосовувати та аналізувати/оцінювати:

- основні засади та взаємозв'язок бюджетної та податкової системи в Україні;
- характеризувати податкову політику як елемент державного регулювання
- пояснювати і застосовувати основні поняття і терміни відповідно до Бюджетного кодексу України;

При підготовці завдань комісія виділила такі основні розділи з переліком тем:

- 1. Сутність, призначення і роль бюджету держави.**
 - Соціально-економічна сутність, призначення та роль бюджету.
 - Складові частини бюджету.
- 2. Бюджетна політика держави. Економічна сутність, складові та види бюджетної політики.**
- 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування.**
 - Сутність бюджетного дефіциту та профіциту бюджету.
 - Причини виникнення, види бюджетного дефіциту.
 - Джерела фінансування бюджетного дефіциту.
 - Види державного та місцевого боргу.
- 4. Бюджетна система та засади її побудови.**
 - Поняття та склад бюджетної системи України.
 - Принципи побудови бюджетної системи (єдності, збалансованості, самостійності, обґрунтованості, ефективності та результативності, цільового використання коштів, публічності та прозорості).
 - Бюджетна класифікація та її складові.
- 5. Бюджетний процес: теоретичні та організаційні засади.**
 - Учасники бюджетного процесу та характеристика їхніх функцій.
 - Організація контролю за дотриманням бюджетного законодавства Рахунковою палатою України, Державною аудиторською службою України.
- 6. Система доходів бюджету.**
 - Склад та види доходів Державного бюджету України.
 - Склад та види доходів місцевих бюджетів.
- 7. Система видатків бюджету.**
 - Склад та види видатків Державного бюджету України.
 - Склад та види видатки місцевих бюджетів.
 - Кошторис бюджетної установи: зміст та структура.
- 8. Податкова система України.**
 - Податкова політика: сутність в системі державного регулювання економіки.

- Стратегія і тактика податкової політики.
- Оцінка рівня податкового навантаження на макро- і мікрорівнях.
- Завдання, цілі та основні принципи податкової політики в Україні.
- Структура податкової системи.
- Функції, права та обов'язки контролюючих органів у сфері оподаткування.

ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ « Фінансовий облік за НП(С)БО»

Вступники повинні знати, розуміти, застосовувати та аналізувати/оцінювати:

- положення (стандарти) бухгалтерського (фінансового) обліку й базові загальноприйняті правила ведення бухгалтерського обліку;
- систему збору, обробки, підготовки інформації фінансового характеру;
- порядок документального відображення господарських операцій, узагальнення облікової інформації в регістрах синтетичного та аналітичного обліку;
- порядок узагальнення облікової інформації в фінансовій звітності підприємства.
- використовувати систему знань про принципи бухгалтерського (фінансового) обліку для розробки й обґрунтування облікової політики підприємства;
- вирішувати на прикладі конкретних ситуацій питання оцінки, облікової реєстрації й узагальнення інформації про грошові потоки, про оплату праці і пов'язані з нею розрахунки, про використання виробничих запасів і експлуатацію засобів праці з метою наступного її подання у фінансових звітах;
- застосовувати в процесі роботи план рахунків бухгалтерського обліку і його модифікації у вигляді робочих планів рахунків окремих організацій як складової частини їх облікової політики.

При підготовці завдань комісія виділила такі основні розділи з переліком тем:

1. Загальнотеоретичні основи фінансового обліку.

- Сутність та завдання фінансового обліку.
- Характеристика видів обліку.
- Предмет та об'єкти фінансового обліку.
- Метод фінансового обліку (сутність та складові елементи: документація, інвентаризація, оцінка, калькуляція, рахунки, подвійний запис, баланс, звітність).
- Облікова політика підприємства.

2. Облік грошових коштів.

- Облік готівки в касі підприємства.
- Облік грошових коштів на рахунках в банках.

3. Облік дебіторської заборгованості та резерву сумнівних боргів.

- Облік довгострокової дебіторської заборгованості.
- Облік поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги.
- Порядок визначення та облік резерву сумнівних боргів.
- Облік поточної дебіторської заборгованості за розрахунками з підзвітними особами.
- Облік поточної дебіторської заборгованості за розрахунками з різними дебіторами.

4. Облік основних засобів, інших необоротних матеріальних та нематеріальних активів.

- Облік основних засобів.
- Методи нарахування та облік амортизації основних засобів.
- Облік інших необоротних матеріальних активів.
- Облік нематеріальних активів.

5. Облік фінансових інвестицій.

- Облік довгострокових фінансових інвестицій.
- Облік поточних фінансових інвестицій.

6. Облік запасів

- Методи оцінки запасів у разі їх вибуття.
- Облік виробничих запасів.
- Облік товарів.

7. Облік витрат виробництва та виходу продукції.

- Облік витрат основного виробництва та собівартості випуску готової продукції (робіт, послуг).
- Облік готової продукції.

8. Облік довгострокових зобов'язань.

- Облік довгострокових кредитів банку.
- Облік цільового фінансування.

9. Облік поточних зобов'язань.

- Облік короткострокових кредитів банків.
- Облік поточних зобов'язань за товари, роботи, послуги.
- Облік поточних зобов'язань за розрахунками з оплати праці.
- Облік поточних зобов'язань за розрахунками з бюджетом (ПДВ, податок на прибуток, ПДФО, військовий збір).
- Облік поточних зобов'язань за розрахунками зі страхування (ЄСВ).

10. Облік доходів, витрат і фінансових результатів.

- Визнання та класифікація доходів і витрат.
- Облік доходів за видами діяльності.
- Облік витрат діяльності підприємства.
- Облік фінансових результатів діяльності.

11. Облік власного капіталу.

- Облік зареєстрованого та неоплаченого капіталу.
- Облік резервного капіталу.
- Облік нерозподілених прибутків (непокритих збитків).

ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ «Управлінський облік»

Вступники повинні знати, розуміти, застосовувати та аналізувати/оцінювати:

- сутність, завдання, регламентацію та методи управлінського обліку;
- характеризувати витрати та поведінку витрат підприємства
- пояснювати і застосовувати основні поняття і терміни;

При підготовці завдань комісія виділила такі основні розділи з переліком тем:

1. Сутність управлінського обліку.

- Завдання управлінського обліку в системі менеджменту.
- Види інформації для цілей прийняття рішень користувачами (історична і прогнозна, фінансова і управлінська інформація).

2. Класифікація і аналіз поведінки витрат.

- Класифікація витрат для цілей:
 - оцінки запасів і визначення фінансового результату (витрати на продукцію і витрати періоду, прямі і непрямі витрати, основні і накладні витрати),
 - прийняття управлінських рішень (змінні і постійні витрати, релевантні і нерелевантні витрати, дійсні, альтернативні і диференціальні витрати),
 - контролю (контрольовані і неконтрольовані витрати).
- Аналіз поведінки витрат. Змінні і постійні витрати, умовно-змінні і умовно-постійні витрати.

3. Системи калькулювання за методами повних і змінних витрат.

- Цілі і сутність калькулювання витрат.
- Калькулювання собівартості за методом повних витрат і методом змінних витрат.

4. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності і прибутку (CVP-аналіз).

- Мета і методи CVP-аналізу.
- Розрахунок і інтерпретація точки беззбитковості в натуральних одиницях і вартісному вимірі для одного виду продукту (товару, роботи, послуги).
- Розрахунок і інтерпретація обсягу діяльності в натуральних одиницях і вартісному вимірі для отримання цільового прибутку для одного виду продукту (товару, роботи, послуги).

5. Бюджетування на підприємстві.

- Сутність бюджетування, його організація на підприємстві.
- Види і послідовність складання бюджетів.
- Зміст операційних і фінансових бюджетів і порядок їх складання (бюджет продаж, бюджет виробництва, бюджет використання матеріалів і закупівель, бюджет заробітної плати, бюджет загальноновиробничих витрат,

бюджет адміністративних і збутових витрат, бюджет руху грошових коштів, бюджет інвестицій).

6. Облік витрат за центрами відповідальності.

- Сутність центрів відповідальності.
- Види центрів відповідальності: центри витрат, центри прибутку і центри інвестицій.
- Оцінка ефективності результатів діяльності підрозділів за допомогою показників "рентабельність інвестицій" (ROI) і "залишковий дохід".

ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ

«Фінанси підприємств»

Вступники повинні знати, розуміти, застосовувати та аналізувати/оцінювати:

- основні засади фінансів підприємства;
- характеризувати фінансові ресурси підприємства
- пояснювати і застосовувати основні поняття і терміни

При підготовці завдань комісія виділила такі основні розділи з переліком тем:

1. Основи фінансів підприємств.

- Сутність фінансів підприємств.
- Фінансові ресурси (кошти) підприємств.
- Сутність фінансової діяльності підприємства.
- Грошовий оборот, грошові розрахунки підприємств.

2. Грошовий оборот і система розрахунків підприємства.

- Безготівкові розрахунки.
- Готівкові розрахунки.
- Форми безготівкових розрахунків і платіжні документи.
- Порядок розрахунків платіжними дорученнями.
- Порядок розрахунків платіжними вимогами.
- Використання акредитивної форми розрахунків (види: підтверджений, непідтверджений, відзивний, безвідзивний. Порядок платежів за акредитивом).

- Розрахунки з використанням векселів (простий, переказний, доходний, дисконтний, облік, продаж векселів).

3. Грошові потоки підприємства.

- Сутність грошових потоків підприємства.
- Класифікація грошових потоків (за видами діяльності, вхідний/вихідний).

- Чисті грошові потоки від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності: форми розрахунку та напрями використання.

- Дисконтування грошових потоків. Ставка дисконтування.

4. Формування та розподіл прибутку.

- Економічний зміст та види прибутку підприємства (ЕВІТДА, ЕВІТ, чистий прибуток).
- Собівартість та її вплив на прибуток.
- Формування та розподіл прибутку підприємства.

5. Необоротні активи підприємства.

- Економічна сутність і призначення необоротних активів.
- Основні засоби підприємства, їх сутність та характеристика.
- Знос і амортизація основних засобів.
- Нематеріальні активи підприємства: поняття та класифікація.
- Амортизація нематеріальних активів.
- Методи оцінки інвестицій (методи NPV, IRR, період окупності).
- Види довгострокових фінансових інвестицій (пайові та боргові цінні папери).
- Оборотні активи підприємств.

6. Сутність оборотних активів у господарській діяльності підприємств.

- Класифікація оборотних активів.
- Сутність та порядок визначення тривалості виробничого, операційного та фінансового циклу підприємства.

7. Капітал підприємства та його формування.

- Капітал як базова категорія фінансів підприємства (власний, залучений та позиковий капітал).
- Джерела формування та способи залучення капіталу (zareєстрований капітал, банківські кредити, корпоративні облігації, кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, кредиторська заборгованість за розрахунками).
- Комерційний кредит як спосіб залучення позикового капіталу.
- Короткострокове фінансування підприємств на основі використання факторингу.

ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ «Банківська справа та страхування»

Вступники повинні знати, розуміти, застосовувати та аналізувати/оцінювати:

- визначати нормативно-правове регулювання банківської справи та страхування в Україні;
- характеризувати, пояснювати і застосовувати основні поняття і терміни;

При підготовці завдань комісія виділила такі основні розділи з переліком тем:

1. Гроші та кредит у ринковій економіці.

- Сутність і функції грошей.
- Формування пропозиції грошей. Грошова маса та її показники.
- Сутність інфляції та її види.

- Валютний курс. Види валютних курсів (офіційний, плаваючий, фіксований).

2. Структура банківської системи України. Національний банк України (НБУ) та комерційні банки.

- Статус НБУ, його завдання та функції (забезпечення стабільності грошової одиниці України, кредитор останньої інстанції для банків, регулювання діяльності платіжних систем та систем розрахунків в Україні, банківське регулювання та нагляд).

- Структура банківської системи. Класифікація банків (банки з державною участю, банки іноземних банківських груп, банки з приватним капіталом, системно важливі банки).

- Формування та реалізація грошово-кредитної політики.

- Облікова ставка НБУ та її застосування у визначенні вартості кредитних ресурсів.

3. Емісія грошей та регулювання готівкового грошового обігу.

- Повноваження НБУ як емісійного центру готівкового обігу (право емісії грошових знаків, встановлення правил визначення платіжності банкнот і монет, забезпечення підтримання готівкової грошової маси в належному стані).

- Роль НБУ в регулюванні готівкового грошового обігу.

- Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, його статус, функції та завдання.

4. Комерційні банки в банківській системі України.

- Основні банківські операції: кредитні, депозитні, розрахунково-касові.

- Доходи (процентний, непроцентний) та витрати банку. Фінансовий результат банку та його розрахунок.

5. Операції банків з формування власного капіталу.

- Сутність, структура і порядок формування власного капіталу банків.

- Роль резервів і фондів у формуванні капіталу банків.

6. Операції банків із залучення та запозичення коштів.

- Види вкладів (строкові, до запитання).

- Механізм нарахування відсотків (прості та складні відсотки).

7. Кредитні операції банків.

- Сутність і функції кредиту. Форми кредиту та його види. Принципи кредитування (поверненість, строковість, платність, цільове використання, забезпеченість).

- Сутність, класифікація та порядок надання банківських кредитів (довгострокові, короткострокові).

- Факторинг, овердрафт як форми кредитування.

8. Види операцій банків з цінними паперами (емісійні, посередницькі, інвестиційні).

9. Страхування.

- Сутність та класифікація страхування.

- Функції, принципи страхування.

- Обов'язкове страхування та його сутність.

- Добровільне страхування та його сутність.
- Страховий ринок та суб'єкти страхування.
- Страхова премія, страхова сума та страхове відшкодування, умовна та безумовна страхова франшиза.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання здійснюється за 100 бальною шкалою від 100 до 200 балів або ухвалюється рішення про негативну оцінку вступника («незадовільно»).

Кожний варіант тестів містить 30 завдань, які розподілені за трьома рівнями складності (по 10 завдань кожного рівня). Складність екзаменаційних завдань визначається, як правило, кількістю логічних кроків, які повинен виконати абітурієнт у процесі пошуку відповіді.

1-й рівень містить 10 завдань мінімального рівня складності, для відповіді на які достатньо орієнтуватися в основних поняттях та термінах.

Правильна відповідь на кожне завдання цього рівня оцінюється двома балами.

2-й рівень, який містить 10 завдань середнього рівня складності, дозволяє з'ясувати рівень знань абітурієнта щодо змісту категорій.

Правильна відповідь на кожне завдання цього рівня оцінюється трьома балами.

3-й рівень містить 10 завдань підвищеної складності, відповідь на які вимагає володіння абітурієнтом категоріально-понятійним апаратом.

Правильна відповідь на кожне завдання цього рівня оцінюється п'ятьма балами.

Отже, максимальна кількість балів, яку абітурієнт може отримати за правильно виконані завдання всіх трьох рівнів, складає 200 балів.

Вступник допускається до участі у конкурсному відборі для зарахування на навчання, якщо кількість отриманих балів становить більше ніж 100 балів.

У разі наявності в паперовій роботі більше однієї відміченої відповіді на кожне запитання, за це запитання виставляється нуль балів (окрім випадків, коли одна з відмічених відповідей на запитання закреслена, а інша зазначена акуратно та чітко).

Усі попередні кроки і міркування, що приводять до відповіді на завдання, абітурієнт виконує на чернетці. Перевірка цих записів екзаменаторами не передбачається. Екзаменатори перевіряють лише вірність закреслених відповідей серед запропонованих на кожне завдання варіантів А, Б, В, Г, Д, Е в листі відповіді.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Багацька, К. В. Фінансовий аналіз / К. В. Багацька, Т. А. Говорушко, О. О. Шеремет. - К.: Видавничий дім "АртЕк", 2014. - 320 с.
2. Банківська справа: навчальний посібник / Т. Б. Стечишин, Б. Л. Луців. – [2-ге вид. випр. і доповн.]. – Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 404 с
3. Банківська справа [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. М. Колодізев, О. М. Рац, С. М. Киркач, К. М. Азізова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 347 с.
4. Банківська система: навчальний посібник / [Ситник Н.С., Стасишин А.В.,Блащук-Девяткіна Н.З., Петик Л.О.] ; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 580 с
5. Баранова А. О. Аудит : навч. посіб. Х. : ХДУХТ, 2017. 246 с.
6. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник / Ф.Ф. Бутинець та ін.; за заг. ред. Ф.Ф. Бутинця. - 8-е вид., доп. і перероб. - Житомир: Рута, 2009.- 912 с.
7. Голов С. Ф. Управлінський облік [Текст]. Підручник. / С. Ф. Голов. – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 534 с.
8. Голов С.Ф. Фінансовий облік: підручник. / С.Ф. Голов, В.М. Костюченко, І.Ю. Кравченко, Г.А. Ямборко. - К.: Лібра, 2005. - 976 с.
9. Дерев'янюк С. І. Аудит: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 380 с.
10. Ільїна С., Брадул О., Шепелюк В., Юнацький М. Аудит. Київ: Ліра-К, 2019. 324 с.
11. Карпенко О. В., Карпенко Д.В. Управлінський облік: Навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2012. — 296 с.
12. Крупка Я.Д., Задорожний З.В., Микитюк Н.Я. та ін. Фінансовий облік [Текст]: Підручник / Я.Д. Крупка, З.В. Задорожний, Н.Я. Микитюк та ін. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К: КОНДОР-Видавництво. 2013. – 551 с.
13. Куцик П.О. Облік і звітність в оподаткуванні : навч. посібник / Куцик П.О., Полянська О.А. ; Львів. торг.- екон. ун-т. – Львів : ЛТЕУ, 2017. – 506 с.
14. Лень В.С. Фінансовий облік: навч. посіб. / В.С. Лень. - К.: Академія, 2011.-608 с.
15. Лишиленко О.В. Фінансовий облік: підручник / О.В. Лишиленко. - 2-ге вид., перероб і доп. - К.: ЦНЛ, 2008. - 556 с.
16. Мних Є.В. Фінансовий аналіз: підручник / Є.В. Мних, Н.С. Барабаш. – К.: КНТУ, 2014. – 536 с.
17. Нападовська Л.В. Управлінський облік: Підручник для студ. вищ. навч. закл. – К.: Книга, 2004. – 544 с. – 6 прим
18. Немченко В.В. Аудит (Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту) : підручник / В.В. Немченко, О.Ю. Редько. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 540 с.

19. Облік і звітність підприємств у системі оподаткування. Навчальний посібник. За загальною редакцією М.І. Бондаря і Н.М. Лисенко. - К.: Електронне видання, 2014. Р URL: https://afu.minfin.gov.ua/getfile.php?page_id=446&num=3
20. Огійчук М. Ф. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами [Текст]: Підручник / М. Ф. Огійчук, В. Я. Плаксієнко, М. І. Беленкова та ін. / За ред. проф. М. Ф. Огійчука. – К.: Алерта. 2016. – 1042 с.
21. Орлова В.К., Орлов М.С., Хома С.В. Фінансовий облік. - К: Центр учбової літератури, 2010. – 510с.
22. Особливості адміністрування, відшкодування, аналізу та прогнозування податку на додану вартість. Навчальний посібник. /М.Є. Богоділова, С.М. Свешніков, В.І. Крижановський. – К.: ДФСУ, Центр перепідготовки та підвищення кваліфікації керівних кадрів Міністерства доходів і зборів України, 2016. URL: <http://www.centre-kiev.kiev.ua/bib/files/nmm/OA16.pdf>
23. Петрик О.А. Аудит: підручник / О.А. Петрик, В.О. Зотов, Б.В. Кудрицький та ін., за заг. ред. проф. О.А. Петрик. – К.: КНЕУ, 2015. – 498.
24. Податкова система [Текст]: Навчальний посібник. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 416 с.
25. Податкова система: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / [В. К. Хлівний, О. М. Тимченко, Ю. В. Сибірянська, А. В. Пислиця та ін.]; кер. авт. кол. В. К. Хлівний. — К.: КНЕУ, 2014. — 372 с.
26. Страхування : навчальний посібник / О. С. Журавка, А. Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – 350 с
27. Страхування: навчальний посібник / О.О. Сосновська. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. — 328 с.
28. Сук Л.К. Фінансовий облік: навч. посіб. / Л.К. Сук, П.Л. Сук. - К.: Знання, 2010. – 631 с.
29. Сук К.Л., Сук П.Л. Фінансовий облік - К: Центр учбової літератури, 2012. – 456с.
30. Тігова Т.М., Селіверстова Л.С., Процюк Т.Б. Аналіз фінансової звітності. : навч. посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2017 - 268с.
31. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Т98 Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. – Полтава : ПДАА, 2016. – 430 с.
32. Управлінський облік / Дон Р. Хенсен, Мерієн М. Моувен, Небіл С. Еліас, Девід У. Сєнков. Пер. з англ. 5-го канад. вид. О. Григораша, О. Рахубовського, Н. Краспик та ін. Наук. ред. пер. Н.П. Краспик. - К.: Міленіум, 2002. - 974 с. – 3 прим.
33. Управлінський облік [Текст]: Навч. посібник / В.Д. Зелікман, І.М. Ізвекова, Р.Б. Сокольська та ін. Дніпро: НМетАУ, 2017. – 198 с.
34. Утенкова К.О. Аудит: Навч. посібник. – К.: Алерта, 2011. – 408 с.
35. Фінанси : навчальний посібник [Електронний ресурс] / І. В. Журавльова, О. В. Гаврильченко, О. П. Полтініна та ін. ; за заг. ред. д-ра

екон. наук, професора І. В. Журавльової. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 330 с

36. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 262 с.

37. Фінанси : підручник. / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. — 2-ге вид. переробл. і доповн. — К. : Знання, 2012. — 687 с.

38. Фінансовий аналіз [Текст] : навчальний посібник / за заг. ред. Школьник І. О. [І. О. Школьник, І. М. Боярко, О. В. Дейнека та ін.]. – К. : Центр учбової літератури, 2016. – 368 с.

39. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон – Тернопіль:, ТНЕУ, – 2016 – 304 с.

40. Фінансовий аналіз [Текст] : навчальний посібник / за заг. ред. Школьник І. О. [І. О. Школьник, І. М. Боярко, О. В. Дейнека та ін.]. – К. : Центр учбової літератури, 2016. – 368 с.

41. Фінанси підприємств: навч. посібник / за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 440 с.

42.

43. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: Підручник / М.Ф. Огійчук, Л.О. Сколотій, М.І. Беленкова та ін./ За ред. проф. М.Ф. Огійчука.- 7-ме вид., перероб. і допов. – К.: Алерта, 2016.- 1040с.

44. Шара Є.Ю., Соколовська-Гонтаренко І.Є. Фінансовий облік І. Навчальний посібник. — К. : «Видавництво «Центр учбової літератури», 2016. – 336 с.

45. Юхименко П. І., Федосов В. М., Лазебник Л. Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. —К.: Центр учбової літератури, 2010. — 576 с

Затверджено на засіданні
фахової атестаційної комісії
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(«Облік і аудит»), 072 «Фінанси,
банківська справа та страхування»
« 26 » квітня 2024р.

Голова фахової атестаційної комісії

з «Обліку та фінансів»

Ольга ПАНЧЕНКО